

Nr 1192

Av herr Westberg i Ljusdal, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 83, med förslag till lag om ändring i lagen den 8 juni 1928 (nr 281) om allmänna arvsfonden, m. m.

Bidrag ur allmänna arvsfonden har som departementschefen framhåller (s. 45 i propositionen) hittills inte lämnats till politiska organisationer. Den utredning vars förslag ligger till grund för propositionen förordade att denna princip skulle upprätthållas även i fortsättningen. Departementschefen uttalar emellertid (s. 45) att även organisationer med politiskt syfte bör kunna få bidrag ur arvsfonden till verksamhet som ligger inom ramen för fondens ändamål. Denna ståndpunkt vidhöll departementschefen även sedan lagrådet avstyrkt en sådan utvidgning. Lagrådet framhöll bl. a. att allmänhetens förtroende för arvsfonden kunde komma att minskas om den misstanken skulle uppstå att arvsfondens medel — direkt eller indirekt — kunde komma att användas för politisk verksamhet, som ju enligt sakens natur är kontroversiell. Detta kan medföra, fortsatte lagrådet, att tillströmningen av medel till arvsfonden nedgår, något som vore beklagligt. Lagrådet åberopade också att samtliga remissinstanser lämnat utredningens ståndpunkt i denna fråga utan erinran.

Enligt min mening bör lagrådets farhågor inte lämnas obeaktade. Jag anser det angeläget att undvika att bidrag från arvsfonden lämnas till verksamhet som är mer kontroversiell än nuvarande ändamål och förordar alltså att bidrag såsom hittills inte lämnas till politiska organisationer. Denna ståndpunkt som grundas på uppfattningen om arvsfondens ställning i det allmänna medvetandet berör självfallet inte frågan om bidrag från stat eller kommun till politiska organisationer. I sådana fall är det fråga om bidrag av skattemedel, där de ovan anförda synpunkterna inte kan vara avgörande.

Vid bidrag från stat eller kommun rör det sig om anslag ur medel som ställts till samhällets förfogande genom generella skattebestämmelser. I dessa sammanhang kan man inte med hänsyn till den enskilde skattebetalarens uppfattning i politiska frågor specialdestinera hans bidrag till endast de ändamål som han ur sin synpunkt finner acceptabla. Då det däremot gäller medel som tillförs allmänna arvsfonden har man alltid när det gällt att fastställa allmänna riktlinjer för dess bidragsgivning haft som rättesnöre att endast understödja allmänt godtagna ändamål. Att man haft denna utgångspunkt har motiverats med att detta skulle vara till gagn för allmänna arvsfonden och bidraga till att privatpersoner dels testamenterade sin kvarlåtenskap till allmänna arvsfonden av den anledningen att testator fann att hans förmögenhet skulle komma att användas till ändamål som inte stod i strid mot hans egna värderingar om vad som vore värt uppmuntran, dels i större utsträckning, då de saknar arvs-

berättigade arvingar, avstod från att över huvud taget göra några förordnanden beträffande sin kvarlåtenskap, eftersom de visste att kvarlåtenskapen i sådant fall skulle komma att disponeras på ett sätt som de finner godtagbart.

På grund av vad ovan anförts hemställer jag,

att riksdagen i samband med behandlingen av förevarande proposition gör det uttalandet att bidrag från allmänna arvsfonden icke bör tilldelas organisationer som bedriver politisk verksamhet.

Stockholm den 28 april 1969

Olle Westberg (fp)
i Ljusdal